

Štěhlav 2 Ciprštejna

Milada Šedivá

Milada Šedivá

Štáhlav z Ciprštejna

Historický román

Román věnuji svým milovaným sourozencům
Honzovi, Hanče a Jiřímu Militkých

Děkuji Haně Militké za výraznou uměleckou pomoc

Předmluva

Mám tu čest napsat předmluvu k prvotině autorky Milady Šedivé. Jedná se o historický román nazvaný Šťáhlav z Ciprštejna. Z celého díla je výrazně poznat autorčin úžasný cit pro náš nádherný jazyk. Používá češtinu barvitě. Vykresluje scény za použití nejvhodnějších slovních spojení.

Fantazie Milady Šedivé nás mnohdy zavede do vyhrocených situací. Jsou přesvědčivé, napínavé, čtivé.

Velmi zvláštní je křehkost a něha, které v intimních chvílích dodávají dílu opravdovosti.

Přesto, že se jedná o první autorčino publikované dílo, působí román vyzrálé. Závažné situace střídají chvíle mírnější, intimní. Dramatické křivky jsou dobře vystavěny.

Přeji všem čtenářům, ať knihu odloží až po jejím celém přečtení jen proto, aby se porozhlédli po dalším díle Milady Šedivé.

Zároveň přeji autorce hodně takových vnímavých čtenářů.

Milá Milado, z celého srdce ti přeji, aby tě Múzy líbaly každou noc. Ať máš velkou inspiraci k napsání dalších příběhů, vytvoříš a uvedeš do života další stejně dobré knihy.

Hlavně ti přeji, aby tě tvá tvorba naplňovala spokojeností a radostí. Abys ráda a ještě hodně dlouho psala úžasné knížky.

Čtenářům přeji krásné prožitky při čtení tvých románů.

Teď už mi nezbývá než zmlknout, abychom se mohli vžít do světa našich hlavních hrdinů. Našlapujme zlehka, abychom je nevyplášili.

V Praze dne 29. 9. 2016

MgA. Hana Militká

Rozkoš

Na nebi mnoho hvězd se třpytí,
Jen jedno Slunce nejmíc svítí.
A jako Slunce mezi hvězdami
Září nám Rozkoš mezi touhami.

Bylo tak kdysi, je i dnes,
Že Rozkoš života je ples.
Spojit má lásku, touhu, odevzdání,
Snad větší dar už není k mání.

Pro tebe, Rozkoši, příroda burácí,
Znají ji motýli, páni i chudáci.
I naši předkové ji měli pod kůží,
Snad i naše děti jí přinesou růži.

1. Honička

„Oneši, drž kolo pořádně. Jo, takhle. Klepnu do toho. Ať se nám celé nerozpadne.“

„Snad ještě chvíli vydrží,“ mýnil pacholek.

Koša srovnal náboj kola: „Obruč je z jedné strany tenčí. Vidiš? Kolo šmajdalo. Dám jinou. Najdi v kovárně lepší.“

Čekal, co Oneš přinese.

Na dvoře se objevila statná děvečka se zabitou slepicí v ruce.

„Vlastěno, jak se daří?“ usmál se.

„Bude polívka,“ slastně se před ním protáhla. „Pan Šťáhlav si ji poručil. Uvařím dost pro všechny.“ Položila opeřence do škopku. „Už se ti sbíhají sliny, co? Ještě přinesu horkou vodu,“ prošla okolo Koši. Mrkla na něj.

Natáhl ruku a plácl ji přes zadek. „Tebe je tady škoda!“ zašpásoval.

„Necháš mě!“ naoko se po něm ohnala Vlastěna. Smyslně se na něj zasmála. „Koša stojí za hřích,“ pomyslela si. Začala si zpívat. Díval se za ní. Změřil ji obdivným pohledem od hlavy až k patě. Na jejím pozadí se s chutí na pár vteřin očima popásl.

Oneš už nesl dvě použité obruče.

„Vyber si.“ Položil je před Košu.

„Jedna lepší než druhá! Nevím, jak dlouho vydrží. Pan Šťáhlav bude muset nechat udělat nové.“

Pootevřenou bránou proběhl malý Bořek. V ruce nesl nějakou zelenou ratolest. Zmizel v chlívků. Nikdo si ho nevšiml.

Pacholci vybrali jednu obruč. Nasadili ji na loukotě.

„Hotovo,“ rozhodl Koša. „Přinesu Vlastině horkou vodu, ať se neopaří.“ Šel za ní dovnitř. Hned vyšli oba ven.

„Kam to chceš?“

„Postav hrnec na stůl. Máš to u mne,“ s vděčností se na něj podívala.

„Dobrý. Někdy si všechno vyberu,“ zatvářil se tajemně.

„Pomóc!“ zaječel dětský hlas. Bořek vyletěl z chlívku jako střela. Za ním se hnal asi padesátikilový čuník. Začal lítat po dvoře jako splašený.

„Zavři bránu!“ vykřikl Koša.

Oneš skočil ke bráně. Zabouchl ji na poslední chvíli. Sele tam mířilo. Oneš po něm chtěl skočit. Zvíře zakvičelo. Téměř výhruzně mu už funělo do tváře. Pacholek se lekl a uskočil: „Chtěl mě nabrat!“

„Copak má rohy?“ řehtal se Koša. „Chyt' ho!“

„To se ti řekne! Za co ho mám chňapnout?“

„Asi za vocas,“ chechtal se Koša. Oneš skočil po seleti. Kvičelo. Vyklouzlo. Nabralo rychlost.

„Nedá se chytit. Zkus to ty.“

„Musí zpátky do chlívka,“ vykřikl Koša. Počkal, až poběží prase kolem. Z boku se na něj vrhnul. Pár vteřin spolu zápasili. Kvičelo, jako když ho na nože bere. Muž cítil, jak se prase vzpíná, nechce se vzdát snadno. Už myslel, že se zvíře vycukne a uteče. Chytil ho za uši. Začalo kvičet ještě víc. Držel pevně. Vtom ucítil určité oslabení odporu.

Uslyšel povzbuzování děvečky. To rozhodlo. Chtěl se před ní blejsknout. Vzepjal se. Použil veškerou sílu, kterou v sobě ještě našel. Nalehl na uprchlíka. Cítil, jak pod ním zvíře s velkým řevem klesá k zemi. Podařilo se dospívající prase povalit na bok. Cukalo se.

„Navlíkni mu na nohu voko ze špagátu!“ křičel na Oneše.

Ten běžel do kůlny pro silný provaz. Udělal smyčku. Navlíkl ji praseti na nohu.

Ještě se trochu cukalo. Aby se neřeklo. „Přece se jen tak snadno nevzdám,“ asi proběhlo praseti hlavou. Cítilo, že naděje na svobodu navždy mizí. Konečně přestalo kvičet.

Hrdina Koša odvedl vzbouřence do chlívků.

„Kdo ho pustil? Cos tam dělal, Bořku?“ zeptala se Vlastěna.

„Šel jsem se na prasátko podívat.“

„Víš, že ho nesmíš pouštět ven.“

„Nepustil jsem ho. Pořád na mě koukalo. Vypadalo, že má hlad. Přinesl jsem mu něco na zub.“

„Cos mu strčil? Ráno dostalo nažrat.“

„Já nevím. Asi to byla kopřiva. Trochu mě pálila.“

„Co tě to napadlo?“

„Včera jsme je dávali kuřatům. Bláznily po nich. Myslel jsem, že pašík bude taky pomlaskávat.“

„Jo. To určitě.“

„Asi chtěl víc kopřiv. Utekl si pro ně.“

„Jak moh utýct, když byly vrátka u něj zavřené?“

„Byl jsem vevnitř. Abych ho moh nakrmit.“

„Tys otevřel dvířka a vlezl až k němu?“

„Jo.“

„Víš, že tam nesmíš chodit, mohl by ti ublížit!“

„Když na mě tak smutně koukal...“

„Pojď sem, ty můj kluku bláznivá, už to nedělej,“ vzala synka do náručí. „Slíbils, že budeš hodnej.“

„Já jsem hodnej. Nechtěl jsem mu nic udělat.“

Pohládila ho po vlasech: „Ale příště ho nepouštěj. Ani k němu dovnitř nelez. Běž si hrát.“

Její napůl omluvný, napůl vábivý pohled utkvěl na zachránči celé patálie.

Koša se na ni usmál. Dal jí znamení. Nepatrně kývla hlavou. Nedokázala skrýt smyslný úsměv. Věděla, že se právě domluvili. Za chvílku se sejdou na svém tajném místě. Jako vždycky.

Slastně vzdychla. Už se nemohla dočkat. Jen se ohlédla po synovi. Ten si hrál na honěnou s dalšími dětmi.

„Život je přece jen krásnej,“ zachvěla se touhou.

Začala náruživě škubat slepici.

2. Tajemství

„Ty seš moje zlatá Jiskřička,“ objala svoji hnědou kobytku kolem krku. Podala jí mrkev. „Pojedeme se spolu projet,“ pohladila ji.

Kobyłka zaržála, jakoby chtěla říct: „Tebe ráda svezu.“ Několikrát hrábla nohou. Markéta hbitě vyskočila do sedla.

Matka se po ní starostlivě ohlédla.

„Buď na sebe opatrná. Přijed' brzy.“

„Neboj, mami, dám pozor.“ Jemně přitáhla uzdu. Vyrazily ke bráně.

Jen Markéta vyjela z brány, dýchla na ni letní vůně přírody. Sluníčko příjemně hřálo. Najednou pocítila volnost. Pobídla koně. Rozjeli se tryskem k lesu. Vítr jim svištěl kolem uší. Zlaté vlasy a hnědá hříva divoce vlály.

„Předhoníme vítr!“ vykřikla do prostoru. „Jsem rytíř! Vyhraju turnaj! Všechny vyhodím ze sedla!“ Napřáhla ruku, jako by v ní měla dřevce.

„Sláva! Rytíř Market vyhrál! Dostane princeznu a půl království k tomu. Sláva mu!“ volala jako královský rozhodčí.

Zpomalila jízdu, ukláněla se na všechny strany a předváděla vítěze. Jiskra taky zakývala hlavou nahoru, dolů. Markéta se rozesmála na celé kolo. Přitiskla se ke koňskému krku.

„S tebou je legrace. Umíš si krásně hrát. Nikomu bych tě nedala ani za nic!“

Zastavily u lesa.

„Jiskro, do lesa nejedem. Zůstanem na sluníčku.“ Najednou Markéta pocítila mrazení v zádech. Ohlédla se k lesu. Měla pocit, že tu nejsou samy. Nikde nikdo. „Asi se mi něco zdálo,“ pomyslela si.

Stály na rozcestí. Jedna cesta vedla do lesa. Druhá se stáčela vlevo po kraji lesa k Jerichovu. Po ní se rozjely až ke studánce. Chodila sem pro vodu spousta lidí. Teď tu nikdo nebyl.

Markéta seskočila s koně. Nabrala do dlaní vodu a napila se. Podala vodu i kobylce. Ta jí olízla dlaně. Dívka pohladila Jiskru po tváři. Milovala svoji Jiskříčku. Vypiplala ji od hříbátka, když klisna zahynula. Byly k sobě připoutány zvláštním poutem. Když se Markéta objevila ve stáji, vždycky projevovala velikou radost. Bylo to až dojemné.

„Jedem dál,“ poplácala ji jemně po boku. Vyskočila do sedla. Rozjely se volným krokem po cestě kolem velkých balvanů. Znova ucítila zamrazení v zádech. Ohlédla se. Neviděla nikoho. Jely dál.

Kobylka se náhle lekla. Vzepjala se. Začala splašeně utíkat. Byla vyděšená. Markéta spatřila hada, jak se plazí proti nim vedle cesty. Krve by se v ní nedořezal. Nesnášela hady.

„Stůj! Ou! Zastav! Slyšíš? Jiskro! Co děláš!?“ křičela na splašenou kobylku. Ta pádila, jakoby neslyšela. Markéta se snažila udržet v sedle. Dlouho to nedokázala.

„Pomóc!“ Spadla. Zůstala omráčená ležet na zemi. Jiskra pádila pryč.

„Jsi nádherná jako víla,“ zaslechla zdáli. Když otevřela oči, uviděla, že se nad ní sklání mladý muž. Hrklo v ní. Honem oči zavřela.

„Bolí tě něco?“ Jeho příjemný hlas zněl starostlivě. Pomaličku oči otevřela.

„Je krásný,“ napadlo ji. Zhluboka se nadechla. Vzal dívku do náručí, přenesl z cesty na kraj lesa. Položil ji do mechu. Viděla nad sebou košatou korunu velikého dubu. Měl v sobě pevnost, sílu, jistotu. Uklidnilo ji to.

Zachránce přinesl ze studánky v dlaních vodu, aby se svlažila. Dychtivě se napila. Byla vzrušená.

„Jsem v bezpečí. Jako bych ho znala už léta,“ prolétlo Markétě hlavou. Tváře měla rudé. Díval se na ni velkýma sametovýma očima. Podal jí ruku, aby mohla vstát.

„Díky,“ zašeptala rozpačitě. Hbitě se postavila.

Jiskra se vracela. Vyskočila na ni. Rozjely se k domovu. Ještě se otočila a zamávala mu.

„Zítra touhle dobou tady,“ volal za ní. Byla nádherná, jak klusala s kobyolkou podle prosluněného lesa ke tvrzi. Nemohl z ní spustit oči. Vzrušení prostupovalo celé jeho tělo. Dávno zmizela mezi stro- my, když se vzpamatoval. Sedl na svého koně a pomalu odjížděl opačným směrem. Několikrát se otočil, přesto, že už byla dávno pryč.

Markéta dojela na nádvoří.

Odvedla kobytku do stáje. Objala ji kolem krku, položila na ni hlavu. Zavřela oči. Viděla před sebou svého zachránce. Srdce jí bušilo.

„Byl to princ? Byl tak krásný. Říkal: Zítra touhle dobou. Jiskro, já se snad nedočkám rána.“

Druhý den ji matka potřebovala k ruce až do večera. Nemohla se utrhnout, aby si vyjela ven.

„Markétko, je ti dobře? Celá hoříš. Něco ti říkám, ty mě ani nesly- šíš. Stalo se ti něco?“ starostlivě se zeptala matka.

„Jsem v pořádku, maminko.“

„Máš na lokti nějakou modřinu.“

„Je to možné, bouchla jsem se ve stáji.“

„Ukaž,“ prohlídla matka naraženou ruku. „Nechceš studený ob- klad? Přestane tě to bolet.“

„Děkuju. Nic mě nebolí. Po večeři půjdu brzy spát.“

Matka se na ni pátravě podívala. Neříkala nic.

Večer se Markéta otáčela na posteli z jedné strany na druhou, nemohla usnout. Hlavou se jí honily myšlenky, že ho už nikdy neuvidí. Byla zoufalá. Slzičky jí tekly na polštář.

„Co mám dělat?“ nevěděla si rady. Když konečně usnula, spala neklidným spánkem. Možná se jí zdálo, jak na ni čeká princ. Ona se nemůže odlepit od země a jít k němu. Princ čeká marně.

Vzbudila se celá zpocená. Chvilí trvalo, než se vzpamatovala.

Slunce už bylo za zenitem, když vyskočila na svoji Jiskru. Vyjely z brány. Zamířily přímo ke studánce. V duši si přála uvidět tam svého prince. Nikdo tam nebyl.

Jen Francek nabral vodu. Už odcházel od studánky.

Jela smutně. Ani Jiskra neprojevovala žádný elán.

„Už ho nikdy neuvidím,“ pomyslela si. Sklopila hlavu. Nechala se unášet, kam ji Jiskra donese. Dojely k lesu, jak byla kobylka zvyklá. Markéta se rozhlédla kolem dokola.

„Dneska tady není, měla jsem přijet včera,“ zklamaně zašeptala. „Pojedem domů. Nemá to cenu.“

Otočily se a pomalým krokem odcházely.

Náhle za sebou uslyšela dusot kopyt. Předjel ji jezdec na koni. Obrátil se a zastavil.

„Zdravím Tě, krásná vílo.“

Překvapeně se na něj podívala. Srdce jí zaplesalo. Nezmohla se ani na odpověď. Chvilku stáli a mlčeli.

„Jsem Zvonimír Cvrček z Velenic, moje panství je támhle za kopcem. Jak ti říkají?“

„Markéta.“

„Projedem se trochu?“ Oči jí svítily. Kývla hlavou. Jeli bok po boku podél lesa. Nesměle po něm pokukovala.

Od té doby vyráželi na vyjížďky skoro každý den. U studánky se napili, poseděli pod dubem, hráli si na turnaje, závodili na koních.

Pomaličku se sbližovali. Zamilovali se do sebe. Těšili se na sebe každý den. Líbali se, hladili se, milovali se. Čas utíkal. Léto se chýlilo ke konci. Zvonimír si představoval, že bude jeho ženou. Neznal krásnější a milejší dívku. Prožívali nádherné dny štěstí. Markéta rozkvetla, jen zářila.

„Markétko, ty seš moje největší štěstí. Nemůžu se každý den dočkat, kdy tě uvidím. Jsi krásná, ze všech nejkrásnější.“

„Teď musíme dva úplňky počkat. Zítra jedu s rodiči na svatbu sestřenice do Olomouce. Bude to veliká sláva. Přijedou příbuzní z Čech i Moravy. Už jsme se s nimi léta neviděli. Jak se vrátím, sejdem se.“

„Pojď ke mně, chci si tě užít, dokud seš tady.“

Chytil ji do náruče. Líbal ji na oči, na krk, na ňadra.

Přivřela oči.

Vzrušovalo ji to. Začali se milovat.

„Seš tak sladká,“ zašeptal.

Prožívali velikou rozkoš. Zapomněli na celý svět.

3. Posel

„Pane, přijel posel z Francie,“ oznámil lokaj.

„Copak nám asi nese?“ zeptala se uštěpačně Hodava.

„Ať vejde,“ pokynul Zvonimír. „Neseš zprávu od pana Mojmíra?“

„Ano, pane. Jedu celé dny i noci. Ženu koně, abych dojel včas. Přivážím list pro jeho syna pana Zvonimíra Cvrčka z Velenic.“

„To jsem já,“ řekl. „Jak se má můj otec? Je zdravý?“

„Ne, pane. Mám vám důrazně vyřídit, abyste neprodleně sedl na koně a přijel za ním. Tady máte jeho vzkaz.“ Podal mu zapečetěný list.

„Díky za doručení. Francku, postarej se o posla.“ odlomil pečeť, rozbalil dopis. Začal číst.

„Copak tak nutného ti otec chce, že musíš okamžitě jet za ním?“ ironicky se zeptala matka.

„Píše, že je těžce nemocný. Neví, jak dlouho ještě bude mezi živými. Nutně se mnou potřebuje mluvit. Mám okamžitě přijet. Tobě vzkazuje, že se chce před smrtí usmířit. Prosí tě o odpuštění všech prohřešků. Mrzí ho, že jste poslední dobou nemohli žít v pohodě.“

„Teď najednou otočil. Představuje si to příliš jednoduše,“ řekla vzdorovitě.

„Zapomeň na příkoří.“

„Dej mi pokoj!“ vztekla se k němu otočila zády.

Věděl, že matka nikdy neodpouští.

Došel do svého pokoje. Vyndal malou ozdobnou krabičku. Otevřel ji. V ní se zatřpytil zlatý prsten se třemi brilianty.

„Jak ho teď Markétě dám, když musím hned odjet za otcem?“ Smutně se na něj zadíval. „Chtěl jsem ji požádat o ruku. Místo toho

budu už někde v horách na cestě do Francie. Nemohu za ní zajet. Odjela s rodiči na svatbu.“

Sedl za stůl a napsal jí list.

Milovaná Markétko,

mám tě z celého srdce rád. Chci si tě vzít za ženu. Doufal jsem, že požádám v brzké době o tvoji ruku. Bohužel musím neprodleně odjet za otcem do Francie. Je na smrtelném loži. Potřebuje se mnou mluvit. Nemám jinou možnost, než vyslyšet jeho prosbu. Musím jet za ním. Vyrazím hned, jak dopíšu tento dopis. Až se vrátím, přijedu k vám. Požádám o tvou ruku. Staneš se mojí ženou. Mám pro tebe zlatý prsten. Těším se, jak ti ho navléknu na tvůj sladký prstíček. Miluju tě nade vše. Čekej na mne. Věřím, že budu brzy zpátky.

Líbám tě.

Tvůj navždy oddaný Zvonimír

Vzal pečetidlo, několikrát přehnul list, zapečetil ho rudým voskem. Naposledy se podíval na krabičku s prstenem. Zavřel ji. Uschoval hluboko do knihovny, aby prsten za jeho nepřítomnosti nikdo nenašel.

Vyndal několik nutných věcí na cestu. Vzal váček s penězi, trochu jídla, medovinu a houni na přikrytí.

Spěchal, aby byl co nejdřív u otce. Třásl se o jeho život. List pro Markétu schoval pod kabát. Šel se rozloučit s matkou.

„Matko, odjíždím. Co mám vyřídit otci?“

Zarytě mlčela. Stála u krbu, nahřívala si bolavé kosti. Plameny olizovaly polena ohnivými jazyky. Teplo sálalo do místnosti.

„Můžu mu vyřídit tvůj souhlas s jeho návrhem?“

„Moc dobře znáš můj názor. Nezaslouží si to.“ Sevřela rty. Její ledové oči vzdorovitě hleděly do dáli.

„Mám k tobě velikou prosbu. Pošli k Markétě posla s tímto listem. Budeš tak hodná?“

„Ukaž, kde ho máš.“

Vytáhl zapečetěný list.

„Ať posel vyřídí, že jsem musel nečekaně odjet. Jakmile se vrátím, hned za ní přijedu. Děkuju, matko. Nezapomeň na to. Je to pro mne moc důležité.“

„Máš s sebou něco k jídlu? Co sis vzal k pití?“

„Andula mně všechno zabalila, neboj se. Někde v krčmě se najím.“

„Jen aby tě neokradli. Máš naše poslední peníze. Bud' opatrný.“

Šla ho vyprovodit na nádvoří.

„Neschvat' koně! Dávej na sebe pozor. Vrat' se v pořádku.“ Políbila ho na čelo. Zamávala mu s jeho listem v ruce. Vyjel z brány. Dávno jí zmizel z očí. Nepřítomně se dívala směrem, kterým její jediný syn odjel.

Vrátila se do hradu. Šla pomalu, bolely ji všechny klouby.

„Andulo, přilož do krbu, ať nevyhasne,“ poručila služebné. Postavila se před krb, aby se nahřála. „Venku není žádné teplo. Uvař mi čaj a přines houni. Podej mazání na kolena.“

Služka splnila, co jí paní Hodava poručila. Pak došla pro pacholka, aby nanosil dřevo ke krbu.

Hodava držela zapečetěný list mezi palcem a ukazovákem. Pomalu ho rozlepila. Přečetla si ho. Zůstala v němém úžasu. Věděla, že její syn občas navštíví Markétu. Nedávala tomu velkou váhu. Ale zírala bez dechu na slova slibu manželství.

„Nejsme na tom s penězi moc dobře, a on by si vzal Markétu

s holým zadkem! Tak to teda ne! Musíme udržet hrad Velenice pro jeho děti. Nebo půjde nuzotou. Na hradě váznou dluhy. Mojmír to sice tutlal, ale přede mnou nic neututlá. Rozfofroval všechno, co jsme měli," mumlala si pro sebe. Pohled jí znovu padl na synův dopis. Ledově se usmála.

„Na mne se můžeš absolutně spolehnout, mé drahé dítě.“ Láskyplně vzala dopis a něžně ho upustila do sálajícího ohně. Vyšlehly plameny. V poslední chvíli ucukla rukou. Div se nepopálila. Papír se zkroutil. Pečeť se začala škvařit. Před očima jí náhle jako film proletěl celý život. Ožila vzpomínka na otce.

„Bylo mi jen sedmnáct,“ zašeptala. „Dopisy od mé lásky jsem musela spálit v krbu. Stál nade mnou s karabáčem.“

„Paní Hodavo, nesu vám čaj. Chcete trochu medu?“

Tajně setřela slzu.

„Láska přináší neštěstí,“ srdceryvně zaštkala. Otočila se. Pomalým krokem přistoupila ke stolu.

Sedla si.

Napila se čaje. Její ruka se chvěla tak, že rozlila zbytek, když pokládala hrníček.

Zoufale zašeptala: „Proč je tady taková zima?“.

4. Smutek

„Konečně doma!“ zajásala Markéta. „Zítra se sejdem u studánky.“

Nemohla ani dospat.

Sotva bylo sluníčko za zenitem, vyrazila. Sedla si pod dub. Čekala. Rozhlížela se kolem dokola. Zvonimír nepřijížděl.

„Třeba se mi schoval, abych ho hledala,“ napadlo ji. Netrpělivě vyskočila na koně. Jela k lesu. Ať koukala, jak koukala, milého neviděla. Začalo se stmívat. Musela se vrátit.

Slzy se jí kutálely po tvářích. Zklamaná se rozhodla počkat na zítřek.

Druhý den čekala marně.

„Snad se mu něco nestalo? Co mám dělat? Jak mu dám vědět, že jsem se už vrátila?“ neustále si opakovala.

Nepřijel.

Nedočkala se ho ani řadu dalších dní.

Každý den jezdila ke studánce. Vyhlížela ho. Uplynuly už tři úplňky. Po Zvonimírovi ani památky. „Co se stalo? Měli jsme se tak rádi. Našel si jinou? Už mě nechce?“ Sedla si na kámen. Hořce plakala.

„Markéta chodí jak tělo bez duše. Měla by přijít na jiné myšlenky,“ řekla matka otci.

„Taky jsem si všiml. Byl jsem u studánky a viděl jsem ji. Sedí na balvanu a pláče. Asi ji někdo zklamal,“ odpověděl zamyšleně. „Pozvu hosty na hon, třeba ji přivedou na jiné myšlenky.“

Jednoho dne jela ke studánce, jako jindy. V dálce u lesa uviděla koně. Stál, asi čekal na pána. „Zvonimír!“ vykřikla.

Pobídla koně. Tryskem dojela blíž. Prudce se zarazila. Spatřila neznámého muže. Náhle tasil meč. Rozpřáhl se. U jeho nohou se zmítal kolouch.

Markéta málem hrůzou vykřikla. Lekla se, že koloucha zabije.

Mečem přetřel drátěné oko. Zachránil mláděti život.

Oči se jí rozzářily. Dívala se upřeně za kolouškem, dokud nezmišel v lese. Muž se otočil. Spatřil Markétu. Jejich oči se střetly. Chvilíčku se dívali jeden na druhého. Markétě projel blesk celým tělem. Pobídla koně.

Tryskem ujížděla k domovu.

Další dny k večeru dál jezdila ke studánce. Nespátřila ani Zvonimíra, ani neznámého muže. Když přijížděla k lesu, pátrala po kolouškovi. Ani ten se neukázal. Zůstala jí jen Jiskra.

„Ještě, že mám tebe, Jiskříčko. Ty mi rozumíš. Víš, jak mě bolí srdce.“ Objala kobytku kolem krku, přitiskla k ní hlavu.

Pořád nemohla uvěřit tomu, že by na ni Zvonimír tak snadno zapomněl. Napadlo ji, že by se měla přesvědčit.

„Zajedu na hrad Velenice, tam se dozvím pravdu.“ Druhý den se tam rozjela. „Je to jenom za kopcem. Ten kousek snad sama dojedu,“ dodávala si odvahy. Za chvíličku stála pod hradem.

„Jiskříčko, počkej tady na mne,“ řekla potichu, když ji přivázala ke stromu.

Brána byla zavřená.

„Není zamčeno,“ zjistila, když zatlačila do vrat. Ovanul ji nepříjemný chlad. Nádvoří bylo pusté, zanedbané. Jen jedna děvečka se tam ploužila. Nebylo poznat, co vlastně dělá.

„Co tady chceš?“ otráveně se zeptala. Zívla si, ani si pusy nepřikryla.

„Je hradní pán doma?“ nesměle řekla Markéta.

„Pan Zvonimír? Bůhví kde je mu konec. Odjel do ciziny. Nic o něm nevím.“

„Kdy se vrátí?“

„Jó ten? Ten už se nevrátí. Kdo by tady taky s tou starou semetrikou vydržel? Jako s jeho mámou. Je jak kus ledu. Taky bych šla pryč, kdybych měla kam. Jó, když tady byl pán, to bylo něco jiného. Byl veselej, bylo tu živo. Měl dobrý srdce. Toho jsme měli všichni rádi. Škoda ho.“

„Je tady smutno,“ rozhlédla se Markéta kolem.

„Jo, to máš pravdu. Běž odtud, děvče. Tady služba nestojí za nic,“ dodala děvečka.

Markéta přišla k Jiskře se slzami v očích. „Jiskřičko, už ho nikdy neuvidím,“ zaštkala. Píchlo ji u srdce. Přitulila se ke kobylce.

Její hlava to nemohla pochopit. Bez jediného slova zmizel. Žádnou zprávu jí nezanechal. Takového Zvonimíra neznala.

Po chvíli zklamaná vyskočila do sedla. Zamířily domů. Jiskra kráčela, co noha nohu mine.

Prásk! Blesk nakreslil ohnivou čáru z oblohy na zem. Obě se lekly. Jiskra splašeně poskočila. Přihnal se déšť. Provázely ho poryvy studeného větru. Proudý vody smáčely Markétiny zlaté vlasy. Voda jí stékala po ramenou, po zádech, po kolenou. Promokla až na kůži. Nevnímala to. Kobylka se několikrát otrásla. Mířila neomylně k domovu. Zablýsklo se někde blízko. Vzápětí ohlušující rána. Bouřilo nad nimi. Markéta dostala strach. Celá promočená se klepala zimou. Přitiskla se na mokrou hřívu. Jiskra přidala do kroku. Ještě kousek a budou doma. Minuly studánku. Už viděly na hradní bránu. Prásk! Bouřka nepřestávala. Markétiny prsty byly tak prokřehlé, že neudržely uzdu. Bum! Markéta bezvládně spadla na zem. Déšť do ní bušil. Proudý vody jako provazy. Jiskra se na ni podívala. Hlavou do ní několikrát strčila. Nic. Rozběhla se k hradní bráně. Byla otevřená.

Vběhla na dvůr. Začala hlasitě ržát. Vyběhla matka. Uviděla, že je Jiskra sama.

„Táto, honem pojd' sem! Jiskra přijela sama! Kde je Markéta? Dělej něco!“ Otec zavolal dva pacholky. Skočili na koně. Jiskra se otočila. Pádila z brány ven. Jezdci za ní. Nejedli daleko.

„Tady je! Nehýbe se!“ vykřikl otec. Vzal svoji Markétku do náručí. Donesl ji domů.

Dlouho ležela Markétka v posteli v horečkách. Rozpálená jako pětník vykřikovala nesouvislá, nesrozumitelná slova. Matka ji ošetřovala. Vařila léčivé čaje, dávala obklady. Seděla u její postele. Strachovala se o její život.

„Markétko, holčičko moje zlatá. Slyšíš mě? Napij se. Sněž sousto placky, aspoň kousíček. Musíš něco jíst, abys měla sílu. Porazíš tu šerednou nemoc.“ Moc to nepomáhalo. Markéta balancovala mezi životem a smrtí. Nejedla, nechtěla pít. Dostávala vyčerpávající záchvaty kašle. Matka jí dávala čaj lžičkou. Vysoká horečka jen pomalu ustupovala. Markétka už marodila celý měsíc. Matka si s ní už nevěděla rady. Děvečky byly smutné. Pacholci nevěděli, s čím by pomohli, aby se uzdravila. Všichni byli nešťastní. Měli ji moc rádi. Chodili kolem ní po špičkách, mluvili šeptem. Den po dni ztráceli naději na Markétčino uzdravení. Nikdo si nechtěl představit to nejhorší. Matka byla vyčerpaná strachem a nevyspáním. V noci jen chvílemi podřimovala u její postele. Dvakrát zavolala babku kořenářku. Ta jí dala různé čaje a sirup na kašel.

„Matko, měj trpělivost. Mladé tělo si s nemocí poradí samo,“ uklidňovala matku.

„Jenže ne vždycky. Nechci, aby mi umřela,“ zoufale zašeptala.

Jako zázrakem konečně klesla teplota. Markétka se posadila na posteli. Napila se čaje. Vypila ho všechn.

„Mami, mám hlad.“

Matce se rozsvítily oči. To byla nejhezčí slova, která uslyšela.

5. Tajná chodba

„Pane Šťáhlave, horda nepřátel přepadla Podivice! Vyrabovali všechno, co jim přišlo pod ruku. Ukradli koně i krávy a kozy. Jejich ženské byly pořádně dobité. Co když přepadnou nás? Co budeme dělat?“ přiběhl celý rozčilený hofmistr Hynek. Šťáhlav se zarazil.

„Horda, říkáš? Musíme se na ně připravit. Musíme se bránit.“

Zamračil se. Vzpomněl si, jak mu otec kladl na srdce, aby na Ciprštejně udržoval podzemní chodbu v pořádku.

„Dbej, aby vám mohla kdykoliv posloužit. Musí být čistá. Udržuj ji v tajnosti. Jen tak bude bezpečným úkrytem i únikem,“ opakoval mu otec několikrát, když spolu chodbou procházeli. „Buď opatrný. Nikdy nevíš, co se tam může skrývat. Na údržbu měj jen jednoho člověka. Tomu zavři ústa.“

Každý rok po zimě Šťáhlav prohlídl chodbu. Jednou ze zátarasu u východu vypadl kámen. Z temného kouta chodby proti Šťáhlavovi vyrazil vlk. Zaútočil. Boj trval dost dlouho. Šťáhlava několikrát kousl. Nakonec ho muž skolil mečem. Jen tak tak si zachránil život. Byl potrhaný. Crčela mu krev. Nikdo o něm nevěděl. Vyčerpaný se dopotácel zpátky do hradu. Víckrát tam už nešel sám. Bral s sebou starého hofmistra Mrzenu.

„Byl klid, tajnou chodbu jsme nepotřebovali. Teď bude asi jiná situace. Okamžitě ji musíme zkontrolovat,“ rozhodl se. „Hofmistře Hynku, zítra po rozbřesku budeme mít důležitou práci. Jen ty a já. Měj u sebe zbraň. Před nikým o tom nemluv.“

Brzy ráno už stál hofmistr připravený v hale. Věděl, co má Šťáhlav na mysli.

„Musíme si vzít pochodně, jdeme do sklepa,“ řekl suše Šťáhlav. Sám nevěděl, jak to tam vypadá. Je to dlouho, co tam byl s Mrzenou naposledy. Sešli po schodech. Prošli sklepy, až došli k zamaskovaným dveřím. Neznalý člověk by je nenašel. Zed' byla všude stejná. Šťáhlav sáhl někam do kouta. Ozvalo se cvaknutí. Zatláčil do zdi. Pomalu se odsunula. Objevila se dlouhá prostorná chodba vyhloubená ve skále. Ztrácela se ve tmě.

„Jsme v podzemní chodbě. Mnohokrát poskytla naším předkům úkryt a záchranu před nepřitelem. Prohlédneme ji, jestli je v pořádku. Musí zůstat utajená, jinak by nám nebyla k ničemu.“

Procházeli dlouhou chodbou. Světla pochodní vrhala na stěny tajemné obrazce.

„Tady to trochu prosvítá zvenčí,“ upozornil hofmistr.

„To je větrání, aby se dalo dýchat. Je tu i pramen vody, přijdeme k němu.“ Náhle se chodba rozšířila. Ocitli se v prostorné jeskyni. Na jedné straně byly palandy, na druhé stoly a lavice. Sice trochu zaprášené, ale v pořádku. Kousek dál i police na zásoby jídla. Jen vařit se nedalo. Kouř by mohl úkryt prozradit. Důkladně si všechno prohlídli. Zjistili, co je třeba opravit. Prošli do druhé menší jeskyně. Crčel tu pramínek vody a tvořil jezírko. Z něj voda odtékala stružkou. Po pár metrech se ztrácela někam mezi skály.

V další části chodby našli výklenek. U zdi bylo široké prkno s několika kulatými dírami.

„Lidi si musí někde ulevit, mají tady záchod. Padá to ven po skále někam do hlubin. Zvenčí není nic vidět. Je tam několik skalních stěn za sebou. Vymysleli to naši předkové dobře. Dědeček mi vypravoval, jak jim tajná chodba několikrát zachránila život.“

Po několika krocích se ocitli v prostorné jeskyni. Vyklenutý strop se snižoval k jedné straně. Menší pramínek vody vytvořil ve skále prohlubeň. Drželo se tam trochu vody, která pak přepadem

odtékala. Po zemi se válela sláma a staré seno. Vzduch tu nebyl moc čerstvý.

„Tady měli koně a jiná domácí zvířata,“ vysvětloval Šťáhlav.

Náhle se seno kousek od nich pohnulo. Oba uskočili. „Had!“ vykřikl Hynek. Krve by se v něm nedořezal. Nesnášel hady. Odběhl několik kroků zpátky. Upřeně koukal na zem.

„Neboj se, už je pryč. Lekl se tě a utekl,“ lehce zažertoval Šťáhlav. „Kdybys to viděl na jihu v poušti. Byl jsem tam na výpravě s králem. Jsou tam nejen hadi, ale i škorpioni. Všeliká jedovatá havěť. Koho kousli, do druhého dne zhebnul. Tam to bylo horší.“

Došli až k východu. Byl pečlivě zarovnaný několika opracovanými kameny. Přiléhaly na sebe tak, že nikde neprosvítal ani paprsek světla zvenčí. Stačilo odvalit jeden nebo dva kameny, aby cesta ven byla volná.

„Pane Šťáhlave, na dvou kamenech je nějaká značka, všiml sis?“

„Tobě nic neunikne. Seš dobřej. Podle značky se pozná, které kameny vyndat nejdřív. Pojď mi pomoct. Podíváme se ven.“ Než na to došlo, Šťáhlav se zarazil.

„Tady je ještě jedna chodba. Posviť tam.“

Kousek popošli. Blikavé světlo osvítlo postranní chodbu. Udělali pár kroků. Hofmistr prohlížel stěny a strop chodby. Najednou o něco brkl. Zavrávorál.

„Hrome!“ vykřikl polekaně. „Co to tady je?“ Posvítíl na to. „Na zemi leží člověk! Mrtvola!“

„To nám ještě chybělo! Čekal bych nějaké zvíře, vlka nebo medvěda.“

„Na zádech má putnu, sype se z ní kamení,“ divil se hofmistr.

„Možná tady uklízel. Musíme zjistit, kdo to je. Vytáhnem ho ven na světlo.“ Uvolnili vchod. Vynesli nebožtíka.

„V břiše má kudlu! Někdo ho zabil. Proč ho zabil v chodbě, když tam chlap uklízel?“

Prohlídli mrtvolu. Nebyl to pěkný pohled. Byla tam delší doba. Ale vojáci musí udělat cokoliv. Šťáhlav byl voják, sloužil králi.

„Nesmíme říkat, kde jsme ho našli. Odnesem ho k velkému javoru. Pošlem pro něj pacholky.“

Šťáhlav shodil na zem svůj plášť, naložili na něj nebožtíka. Odnesli ho pod javor. Vrátili se. Zarovnali vchod, jak byl. Prošli zpátky až do hradního sklepa. Výprava skončila.

„Máš na starosti toho zapíchnutého, pane hofmistře. Je to tvůj první případ. Když si s něčím nebudeš vědět rady, přijď za mnou. Ať ho pacholci přivezou na hrad. Můžete ho zatím položit do kůlny. Třeba ho někdo pozná.“ Šťáhlav se podrbal za uchem. „Zavolejte starýho hofmistra Mrzenu. Uvidíme, co o tom ví.“

Mrzena brzy dorazil. „A sakra,“ pomyslel si.

6. Uzdravení

„Mám hlad,“ zašeptala vysíleně Markéta.

„Markétko,“ pohladila ji matka po vlasech. „Hned ti přinesu slepičí polívku, dá ti sílu.“

„Ne, chci placku,“ vydechla.

„Tady máš,“ přiběhla matka okamžitě s plackou. Podala další polštář. „Podložím ti záda.“ Trhala placku na kousíčky a podávala dceři.

Markéta si vzala sousto, pak druhé. Zapila ho čajem. Za chvilku placku snědla. „To bylo nejlepší jídlo. Mám tě ráda, mami.“ Chytila mámu za ruku. V minutě usnula. Probudila se o poznání odpočatější.

„Dáš si slepičí polívku?“ zeptala se matka s láskou.

„Jenom trochu, už na ni mám chuť,“ kývla hlavou. Posadila se na posteli.

„Je dobrá, vid’?“

„Moc. Takovou jsem ještě nejedla.“

Den po dni bylo vidět, jak se Markétka zotavuje. Kašel se zmírňoval. Ještě brala sirup od kořenářky.

„Chtěla bych ven,“ tázavě se otočila na matku.

„Jestli se na to cítíš, tak na chvilku pojď. Pořádně se obleč.“

Vyšly ven. Musela zavřít oči, jak ji sluníčko oslnilo. Zatočila se jí hlava. Opřela se o matku.

„Jak ten vzduch voní,“ vydechla.

„Dýchej zhluboka, udělá ti to dobře.“

„Mami, doved mě do stáje.“

Kobylka je ucítila hned ve dveřích. Otočila k nim hlavu a zaržála.

„Jiskřičko moje,“ pohladila Markétka kobytku. „Dlouho jsem tu nebyla. Moc se mi po tobě stýskalo.“ Objala ji kolem krku. „Za pár dní si spolu vyjedem. Ještě bych se na tobě neudržela. Jsem poprvé venku. Od bouřky.“

Kobytku znovu zaržála, jako by jí rozuměla. Zahrabala několikrát nohou. Měla radost.

Markéta viditelně pookřála.

„Táto, den ode dne je na tom ta naše holka líp. Jsem šťastná, že se z toho dostala. Jako bych se znova narodila,“ svěřila se mu matka. „Moje milá Terezko, je to tvoje velká zásluha, že jsme o ni nepřišli. Víím, co nocí jsi probděla. Mám tě moc rád. Lepší ženu bych nenašel.“

Objali se.

Vyhrkly jí slzy.

Jeho vyznání pro ni mělo cenu zlata.

Spadla s ní všechna tíha světa.

„Uděláme pro ni oslavu, co říkáš?“ navrhl ze samé radosti Neklan.

„Na to je ještě brzy, je slabá.“

„Musíme všechno pořádně připravit, to bude chvíli trvat. Jurata a Svojšek pomůžou. Jsem rád, že se vrátili z Flander. Jsme zas všichni pohromadě.“ Hned začal přemýšlet, jak se udělá hostina.

„Opečeme divočáka, toho má Markétka nejradši,“ radila Tereza.

„Pořádná oslava bude trvat pár dní. Terezko moje zlatá, nedal bych tě za všechny poklady světa. Něco mě napadlo, oznámím to při večeři.“ Objal ji. Políbil ji. Nemohli se od sebe odtrhnout. Jako by se jim vrátilo mládí. Jejich láska náhle vytryskla na povrch. Byli šťastní.

„Chtěl bych,“ odmlčel se. „Chtěli bychom s matkou oslavit Markétčino uzdravení,“ začal otec u stolu. „Mohli bychom pozvat omladinu z okolí. Uspořádáme hon! Bude bašta pro všechny.“

Sourozenci hned začali jásat. Už vykládali, koho pozvou.

„Máš výborný nápad, Neklane. Naše krásná holčička si zaslouží oslavu. Ať se trochu pobaví. Trápení si užila dost,“ zhodnotil situaci stařeček. „Kdy budeme Markétku slavit?“

„Přípravy budou chvíli trvat, příští úplněk by se vám to zamlouvalo? Co říkáš, matko?“ zeptal se otec.

„To by se dalo stihnout. Jsem pro.“

Všichni začali hned vymýšlet, co udělat. Najednou byli plní života.

„Připravte seznam mladíků, které pozvete. I děvčata, ať se máte s kým bavit. Nezapomeňte na svobodné mladé pány z okolních hradů, ať si Markétka zatančí,“ radil otec. „Všem musíme poslat pozvání. V blízkém okolí pozvete mládež sami, na hrady pojedou poslové. Zítra se domluvíme, koho z hradních pánů pozvem. Přemýšlejte o tom.“ Otec vstal od stolu. „Jdu se podívat na koně. Dobře se vyspěte. Dobrou noc.“

Stařeček se obrátil k chlapcům: „Mládenci, jak bylo ve Flandrech?“

„Krásně, dědečku. Kdybys viděl, jak tam jde obchod! O tom se nám tady ani nezdá. Jsou přímo mistři v obchodování,“ vyzvedl jejich úroveň Jurata.

„Máme se co učit. Chtěl bych umět tak obchodovat, jako oni. Juratovi to šlo moc dobře,“ pochválil bratra Svojšek.

„Mám z vás radost. Jen se učte, chlapci. Budete to v životě potřebovat.“

„Nejhezčí holky máme jenom u nás, dědečku!“ vykřikl se smíchem Jurata. „Žádná tam nebyla tak hezká, jako naše Markétka.“